

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานโครงการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยของโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทรัพยากรชีวภาพทางทะเลบริเวณหมู่เกาะแสมสาร จังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” ในปีที่ 1 (ปีงบประมาณ 2556) ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. พื้นที่ศึกษา คณะผู้วิจัยได้วางแผนและคัดเลือกพื้นที่ศึกษาบริเวณหมู่เกาะแสมสารที่มีศักยภาพในการพัฒนา 10 จุดสำรวจในพื้นที่หมู่เกาะแสมสาร แต่เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในปี 2556 ถูกตัดลงไปมาก ทางคณะผู้วิจัยจึงคัดเลือกพื้นที่ดำเนินงานวิจัยบริเวณเกาะแสมสาร จำนวน 4 ชายหาด

2. การสำรวจภาคสนามและเก็บข้อมูลทรัพยากรชีวภาพทางทะเล ประกอบด้วย

2.1 สำรวจศักยภาพของระบบนิเวศและชุมชนที่เกี่ยวข้อง โดยทำการสำรวจพื้นที่ศึกษาที่ได้คัดเลือกไว้ ได้แก่ ศึกษาสภาพปัจจุบันของระบบนิเวศ เช่น ทรัพยากรชีวภาพ เช่น สิ่งมีชีวิตชนิดเด่น ความเด่นของระบบนิเวศ อัตลักษณ์ของสิ่งมีชีวิตและระบบนิเวศของเกาะแสมสาร ฯลฯ คุณภาพสิ่งแวดล้อม เช่น คุณภาพน้ำทะเล การเข้าถึงและปัญหาอุปสรรคในพื้นที่ เช่น โอกาสเกิดพายุคลื่นลมแรง อุทกภัย เป็นต้น และสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ ข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่

2.2 คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น สมุนไพร การแปรรูปอาหารทะเลโบราณ มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรชีวภาพทางทะเลและระบบนิเวศ ข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เดิม เป็นต้น โดยการสัมภาษณ์ประชาชนในชุมชนพื้นที่ใกล้เคียง

2.3 ข้อมูลพื้นฐานชุมชนใกล้เคียง เช่น ข้อมูลประชากร สัดส่วนอายุ ประชาชนชาวบ้าน เป็นต้น

2.4 ข้อมูลนักท่องเที่ยว นักเรียน นักศึกษาที่เข้ามาเข้าค่ายกิจกรรมต่างๆของเกาะ หรือผู้ที่เข้ามาใช้ประโยชน์จากเกาะแสมสาร

3. ประเมินศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพทางทะเลเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาของแต่ละพื้นที่มาทำการประเมินศักยภาพความเหมาะสมสำหรับการพัฒนาสร้างเป็นแหล่งเรียนรู้ ความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

4. รวบรวมข้อมูลและพัฒนาฐานข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอข้อมูล นำข้อมูลทั้งหมดจากการศึกษาและประเมินศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพทางทะเลเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มาทำการเก็บรวบรวมไว้เป็นฐานข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูล

5. พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คณะผู้วิจัยร่วมกันระดมความคิดร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพื้นที่ โดยการประชุมจัดสนทนากลุ่มย่อย โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการพัฒนากิจกรรมเรียนรู้และออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ นักวิจัยทำหน้าที่เป็นวิทยากรกลุ่ม จัดบันทึกข้อมูลแนวความคิดของกลุ่ม การบันทึกเทป ทำการประชุม 2 ครั้ง สรุปผลการประชุมของกลุ่มและสร้างกิจกรรมและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

6. พัฒนาโครงการนำร่องเพื่อเป็นต้นแบบแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หลังจากการประชุมกลุ่มและการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ คณะผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จะดำเนินการพัฒนาโครงการนำร่องเพื่อเป็นต้นแบบโครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และทดลองใช้ ทำการประชุมผลโครงการในปีที่ 2 ของโครงการ

7. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ บทความทางวิชาการ คณะผู้วิจัยจะทำการรายงานความก้าวหน้าในระยะเวลา 6 เดือนและรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ประจำปี และจัดเตรียมบทความเพื่อตีพิมพ์